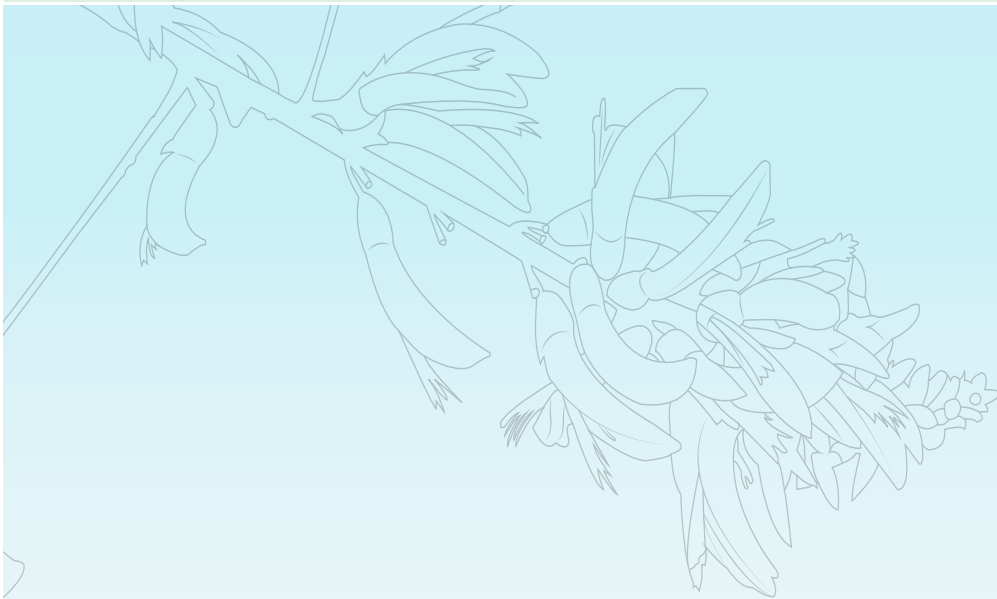

จาก “เมือง”สู่ “ป่า” :
มายาคติของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์
ในนวนิยายเรื่อง The Call of the Wild ของ Jack London
From “Urbanization” to “Wilderness”: Mythologies
of the Relationship between Humans and Animals
in the Novel the Call of the Wild by Jack London

คมกฤษณ์ วรเดชนัยนา^{1*}

Khomkrit Woradejnaiyana^{1*}

¹ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ขอนแก่น 40000

¹ Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Isan, Khonkaen, 40000, Thailand

*Corresponding author: E-mail address: Khomkrit.wo@rmuti.ac.th

(Received: October 20, 2024; Revised: February 13, 2025; Accepted: March 26, 2025)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำเสนอสัตว์ในนวนิยาย The Call of the Wild ของ Jack London ซึ่งตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1903 โดยใช้กรอบแนวคิดด้านสัตวศึกษา มายาคติ และการสื่อความหมายเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ ประเด็นหลักแบ่งออกเป็นสองส่วน ได้แก่ 1) มายาคติของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในฐานะสัตว์เลี้ยง พบว่า ตัวละคร “บัค” ซึ่งเป็นสุนัขในเรื่องถูกมอบบทบาทให้มีลักษณะคล้ายมนุษย์ สะท้อนถึงคุณธรรม ความรัก และความซื่อสัตย์ที่สัตว์มีต่อมนุษย์ อันนำไปสู่การตั้งคำถามเกี่ยวกับสิทธิ ความเท่าเทียม และสวัสดิภาพของสัตว์ในสังคมมนุษย์ แม้ว่าจะอยู่ภายใต้บริบททางวัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้นก็ตาม 2) มายาคติของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในฐานะสัตว์ป่าชี้ให้เห็นว่า บัคมิได้เป็นเพียงสัตว์เลี้ยงที่แปรเปลี่ยนเป็นสัตว์ป่าเท่านั้น แต่ยังแสดงออกถึงความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น การเรียนรู้เชิงสังคม และการแสดงภาวะผู้นำในหมู่สัตว์ ซึ่งสะท้อนถึงพลังอำนาจตามธรรมชาติที่ฟื้นคืนกลับมาอย่างสมบูรณ์ ข้อค้นพบสำคัญชี้ว่า การเปลี่ยนผ่านของบัคจากสัตว์เลี้ยงสู่สัตว์ป่าเป็นการปลดปล่อยตนเองกลับสู่สภาวะดั้งเดิม ที่แม้จะดิบเถื่อน แต่แฝงด้วยความสง่างามและสติปัญญาในการอยู่รอด

คำสำคัญ: เมือง ป่า มายาคติ The Call of the Wild แจ็ค ลอนดอน

Abstract

This research article aims to study the representation of animals in Jack London's novel The Call of the Wild, first published in 1903, using the framework of animal studies, myth, and semiotics as tools for analysis. The main issues are divided into two parts. These include 1) the myth of the relationship between humans and animals as pets. It is found that the character "Buck," who is a dog in the story, is given a role that resembles a human, reflecting virtues and love. And the loyalty that animals have towards humans leads to questions about the rights, equality, and welfare of animals in human society, even within the cultural context created by humans. 2) The myth of the relationship between humans and animals as wild animals indicates that Buck is not merely a pet that has transformed into a wild animal but also demonstrates the ability to form relationships with others, learn socially, and exhibit leadership among animals, reflecting a fully restored natural power. The important discovery indicates that Buck's transition from a pet to a wild animal is a liberation back to his original state, which, although primitive, is imbued with grace and survival intelligence.

Keywords: Urbanization, Wilderness, Mythologies, The Call of the Wild, Jack London

บทนำ

สัตว์ปรากฏอยู่ในตำนาน นิทาน และวรรณกรรมทั้งในฐานะของตัวละครที่มีบทบาทเด่นและบทบาทรอง ดังถ้อยคำของวิทย์ ศิวะศรียานนท์ [1] ซึ่งอธิบายว่า “ในวรรณกรรมมีข้อความที่พูดถึงสัตว์ เฉพาะอย่างยิ่ง สัตว์เลี้ยง อันนับได้ว่าเป็นเพื่อนและเป็นทาสอันซื่อสัตย์ของมนุษย์ ในกาพย์กลอนจะเห็นว่า กวีกล่าวถึง ม้าศึกบ่อย ๆ ราวกับเป็นตัวละครสำคัญตัวหนึ่ง” เช่นเดียวกับปัญญา สังขพันธ์านนท์ [2] ที่ให้เหตุผลว่า “สัตว์เป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับมนุษย์อย่างใกล้ชิด สัตว์ศึกษาเป็นแนวทาง สำคัญของการวิจารณ์ เชิงนิเวศซึ่งเป็นการตรวจสอบถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในฐานะสิ่งมีชีวิต ที่มีมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็น การประกอบสร้างความเป็นสัตว์และอัตลักษณ์เกี่ยวกับสัตว์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติที่มักจะดำเนินไปบนพื้นฐานของมนทัศน์ในการแบ่งแยกมนุษย์ออกจากสัตว์ ซึ่งถือว่าเป็นความคิดกระแสหลักของนักปรัชญาด้านสิ่งแวดล้อมชาวยุโรปที่มักประกอบสร้างความหมายให้กับสัตว์อย่างหลากหลาย” ดังความตอนหนึ่งในนวนิยายเรื่อง The Call of the Wild ของ Jack London ซึ่งกล่าวถึงลักษณะของสุนัข สายพันธุ์ผสมตัวหนึ่ง ว่า

“His father, Elmo, a huge St. Bernard, had been the Judge’s inseparable companion, and Buck bid fair to follow in the way of his father. He was not so large,-he weighed only one hundred and forty pounds,-for his mother, Shep, had been a Scotch shepherd dog. Nevertheless, one hundred and forty pounds, to which was added the dignity that comes of good living and respect, enabled him to carry himself in right royal fashion.” [3]

“เอลโม พ่อของมัน เป็นเซนต์เบอร์นาร์ด์ที่มีขนาดใหญ่โตมหึมา เป็นเพื่อนชนิดแยกกันไม่ได้ของท่านผู้พิพากษา และบัคก็มีแนวโน้มว่าจะดำเนินตามวิถีทางของพ่อมัน มันไม่ได้มีขนาดใหญ่มากรักเท่าไรนัก – มันมีน้ำหนักเพียงร้อยกับสี่สิบปอนด์เท่านั้น – ในเมืองเซป แม่ของมันเป็นสุนัขพันธุ์สก๊อตช์ เซพเพิร์ด หากกระนั้นร้อยกับสี่สิบปอนด์ก็เพิ่มความภูมิฐานซึ่งมาพร้อมกับการกินที่อยู่ดีและความเคารพนับถืออันเป็นสากลเข้าไปด้วย” [4]

ข้อความข้างต้นคัดมาจากบทบรรยายลักษณะของตัวละครสัตว์ คือ “บัค” สุนัขลูกครึ่งเซนต์เบอร์นาร์ด์ และสก๊อตช์ เซพเพิร์ด ที่อาศัยอยู่ที่บ้านผู้พิพากษาในหุบเขาซานตาคลาราแห่งแคลิฟอร์เนียในนวนิยายเรื่อง The Call of the Wild ที่ประพันธ์โดย แจ็ค ลอนดอน (Jack London) ตีพิมพ์ในปี ค.ศ.1903 ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยในชื่อว่า “เสียงเพรียกแห่งพงไพร” โดยกุลธิดา บุญยะกุล-ตันนากัน ตีพิมพ์ในปี พ.ศ.2565 The Call of the Wild เป็นนวนิยายแนวผจญภัยขนาดสั้น เมื่อสุนัขที่เคยใช้ชีวิตอย่างสุขสบายหรูหราในบ้านของผู้พิพากษาอย่าง “บัค” ต้องมาพลิกผันกลายเป็นสุนัขลากรถเลื่อนในยุคที่มีการพบขุมทองคลอนไคก์ ชะตากรรมของบัคที่จำเป็นต้องกลายเป็นสุนัขดุร้ายท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่โหดร้าย บัคจัดจ้านแห่งสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์เมือง ไปสู่สัญชาตญาณป่า ซึ่งเป็นสัญชาตญาณดั้งเดิม เพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดต่อไป สำหรับนวนิยายที่มีชื่อเสียงอีกหนึ่งเรื่องของลอนดอนคือ White Fang ตีพิมพ์ในปี 1906 ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยในชื่อว่า “ไอ้เขี้ยวขาว” โดยอดิสร เทพปรีชา ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นนวนิยายที่กล่าวถึงหมาป่า ครึ่งสุนัข - ครึ่งหมาป่า ความโหดร้ายทารุณที่กระทำต่อสุนัขตัวนั้น ได้แปรเปลี่ยนให้สุนัขตัวนั้นกลายเป็นหมาป่าที่ดุร้าย

แต่แล้ว ด้วยความอดทนและความรักใคร่ ของมนุษย์เพียงคนเดียว สามารถเปลี่ยนหมาป่ากลับสู่โลกของความดีงามอีกครั้งจนกลายเป็น “หมาป่าผู้แสนประเสริฐ” ซึ่งนวนิยายทั้ง 2 เรื่อง ได้แสดงให้เห็นความสามารถของลอนดอน ไม่ว่าจะเป็นการเล่าเรื่องหรือความเข้าใจลึกซึ้ง ถึงธรรมชาติของสัตว์และมนุษย์ จนทำให้นวนิยายทั้ง 2 เรื่องมีพลังอำนาจและชีวิตชีวาอย่างโดดเด่น

อย่างไรก็ตาม การให้ความสนใจในสัตว์ศึกษาเชิงวิพากษ์ในนวนิยายเรื่อง The Call of the Wild นั้น มาจากข้อสังเกตเนื้อหาที่กล่าวถึงเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์ที่ปรากฏอยู่ในตัวบททั้งในส่วนที่เป็นสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์เมือง และส่วนที่เป็นสัตว์ป่า ลักษณะเช่นนี้ก่อให้เกิดคำถามว่า สัตว์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ มีบทบาทและความสัมพันธ์อันยากแก่การทำความเข้าใจกับมนุษย์อย่างไร ในบริบทดังกล่าวหลังสหัสวรรษใหม่ สัตว์ศึกษาจึงเป็นทั้งประเด็นและวิธีการมองที่เกิดขึ้นเพื่อท้าทายกรอบการศึกษาแบบภาพแทน โดยแสดงให้เห็นว่ามนุษย์เราจำเป็นต้องท้าทายกับขีดจำกัดของอัตลักษณ์และก้าวให้พ้นจากขอบเขตของตัวเราเพื่อไปสัมผัสกับความเป็นอื่น ซึ่งอยู่บนมโนทัศน์ที่ว่ามนุษย์อยู่เหนือธรรมชาติอื่นใด โดยตัวอย่างที่ใกล้ตัวเราที่สุดตัวอย่างหนึ่งคือสัตว์ ไม่ว่าจะเป็นสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์ป่า ซึ่งรายล้อมอยู่รอบตัวเราและมักจะถูกรบกวนเข้าไป

ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับสัตว์ คือ บิ๊ก สุนัขที่เป็นตัวละครเอกในนวนิยายเรื่อง The Call of the Wild ผ่านการบอกเรื่องราวมาคติและการประกอบสร้างความหมาย น่าจะแสดงให้เห็นความสำคัญของสัตว์ ทั้งในฐานะของสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์เมือง และสัตว์ป่า โดยเฉพาะบทบาทและความหมายของสัตว์ในฐานะภาพตัวแทนของธรรมชาติ ที่มีความใกล้ชิดมนุษย์ อีกทั้งยังช่วยเปิดเผยความหมายในเชิงวัฒนธรรมที่ซ่อนเร้นอยู่และใช้เป็นเครื่องมือนำไปสู่ความเข้าใจโลกทัศน์เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ที่ปรากฏในวรรณกรรมร่วมสมัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษามายาคติของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในฐานะของสัตว์เลี้ยง
2. เพื่อศึกษามายาคติของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในฐานะของสัตว์ป่า

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. วิธีดำเนินการวิจัย

1.1 สืบค้นและรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ในวรรณกรรมร่วมสมัย เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการคิดวิเคราะห์ รวมไปถึงสืบค้นและรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ในวรรณกรรมร่วมสมัย เพื่อสำรวจว่ายังมีประเด็นใดที่สามารถนำมาศึกษาต่อยอดหรือยังมีประเด็นที่น่าสนใจเพิ่มเติม และสำรวจแนวคิดเรื่องมายาคติและการสื่อความหมาย เพื่อนำมาใช้สำหรับการวิเคราะห์ตัวบทวรรณกรรม

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากตัวบทนวนิยายเรื่อง The Call of the Wild ของ Jack London ตามกรอบแนวคิดสำหรับใช้ในการวิเคราะห์ คือ มายาคติ (Mythologies) ซึ่งมายาคตินั้น เป็นระบบสื่อความหมายซึ่งมีลักษณะพิเศษที่ก่อตัวขึ้นบนกระแสนการสื่อความหมายที่มีอยู่ก่อนแล้ว จึงถือได้ว่า มายาคติเป็นระบบสัญลักษณ์ในระดับที่สอง สิ่งที่เป็นหน่วยสัญลักษณ์ (ผลลัพธ์จากการประกอบของรูปสัญลักษณ์กับความหมาย) ในระบบแรก กลายมาเป็นเพียงรูปสัญลักษณ์ในระบบที่สอง [5] ด้วยเหตุนี้การวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวบทตามกรอบคิดเรื่องมายาคติ จึงเป็นการหาคำตอบในระบบสัญลักษณ์ที่สองของสิ่งที่หน่วยสัญลักษณ์นั้น

1.3 เรียบเรียงผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัย

2. ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสัตว์ในนวนิยายเรื่อง The Call of the Wild ของ Jack London ซึ่งตัวบทเป็นวรรณกรรมที่กล่าวถึงสัตว์อย่างโดดเด่นและมีผลต่อการพัฒนาท้องเรื่องและคลี่คลายเหตุการณ์ต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงตั้งเกณฑ์การคัดเลือกตัวบทวรรณกรรมที่จะใช้วิเคราะห์ไว้ดังนี้

2.1 ตัวบทที่มีเนื้อหากล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์

2.2 ผู้วิจัยได้ใช้ตัวบทนวนิยายเรื่อง The Call of the Wild ของ Jack London ซึ่งตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1903 โดยใช้ฉบับภาษาไทยในชื่อว่า “เสียงเพรียกแห่งพงไพร” โดยกุลธิดา บุญยะกุล-ตันนากิน ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2565 เป็นตัวบทเปรียบเทียบให้เห็นทั้งตัวบทภาษาอังกฤษและภาษาไทย

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

สัตว์ศึกษา (Animal Studies) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในเชิงมนุษยศาสตร์ มักปรากฏในเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ปรัชญาและสิทธิของสัตว์ (animal rights) [6] ซึ่ง Kinsley [7] กล่าวว่า “ในวัฒนธรรมการล่าในอเมริกาเหนือหลาย ๆ วัฒนธรรม การบ่มเพาะสัมพันธ์ไมตรีกับสัตว์ถือเป็นแก่นความคิดที่เชื่อมโยงและเสริมแก่นความคิดหลักที่ว่า การล่าสัตว์เป็นอาชีพอันศักดิ์สิทธิ์ คนหนุ่มสาวมักจะได้รับการบอกเล่าถึงตำนานและเรื่องราวเกี่ยวกับช่วงเวลาในอดีตที่สำคัญต่อการสร้างอัตลักษณ์ความเป็นมนุษย์ ในหลายกรณีตำนานเหล่านี้บอกเล่าเรื่องราวในสมัยที่มนุษย์และสัตว์เป็นส่วนหนึ่งเดียวกัน เมื่อครั้งที่มนุษย์และสัตว์สามารถแปลงร่างเป็นกันและกันได้ แก่นความคิดที่แฝงอยู่ในนิทานแบบนี้ก็คือการให้ความสำคัญกับความเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์กับสัตว์ที่พวกเขาเล่าและใช้ยังชีพอยู่ นิทานเหล่านี้บ่งบอกว่าในวิถีทางที่เร้นลับบางอย่าง มนุษย์และสัตว์มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและลึกซึ้ง และร่วมชะตากรรมอย่างพึ่งพาอาศัยกันและกัน” สอดคล้องกับ Sahlin [8] ซึ่งอธิบายว่า “มนุษย์กำหนดให้สัตว์บางประเภทมีคุณสมบัติของความเป็นมนุษย์ (บางครั้งก็ให้สถานะทางกฎหมายแก่สัตว์ด้วย) โดยเฉพาะสัตว์เลี้ยง และเฉพาะกว่านั้นก็คือสุนัข ในอีกด้านหนึ่ง เรากำลังพูดถึงบรรดากลุ่มชนที่นับรวมเอาสัตว์ใน สปีชีส์ต่าง ๆ เข้ามาด้วย ทั้งที่เป็นสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยง ซึ่งสัตว์เหล่านี้ก็มีสถานะของความเป็นบุคคลโดยธรรมชาติ และสัตว์เหล่านี้ก็อาศัยอยู่ภายในสิ่งที่เรียกว่าสังคมที่มีการจัดระเบียบแบบต่าง ๆ ไม่ต่างจากสังคมมนุษย์ นอกจากนี้ ความแตกต่างทางกายระหว่างสัตว์หรือกับมนุษย์ก็ไม่ใช่สิ่งที่คงที่ตายตัวแบบสารัตถะ สัตว์สามารถเปลี่ยนแปลงรูปหรือแปลงกายเป็นมนุษย์ได้และก็เช่นเดียวกับที่มนุษย์ก็สามารถปรากฏอยู่ในรูปร่างแบบสัตว์หรืออยู่อาศัยในชุมชนของสัตว์ได้ นี่คือวัฒนธรรมของกิจกรรมการล่าสัตว์ เมื่อพูดถึงการล่าและหาของป่าโดยทั่วไป”

เมื่อพิจารณาในด้านของจริยศาสตร์ของการดำรงอยู่ร่วมกันแล้ว หากมองโดยยึดเอามนุษย์เป็นศูนย์กลาง ก็เกิดการแบ่งแยกมนุษย์ออกจากธรรมชาติโดยสิ้นเชิง ดังความข้อเสนอของ เก่งกิจ กิติเรียงลาภและพนา กันธา [9] ที่ให้เหตุผลไว้ว่า “จริยศาสตร์ของการดำรงอยู่ร่วมกับโลกธรรมชาติในรูปแบบของการอนุรักษ์วางอยู่บนวิธีคิดแบบยึดเอามนุษย์เป็นศูนย์กลาง โดยให้ความสำคัญกับมุมมองของมนุษย์ โดยเฉพาะมุมมองที่แยกพื้นที่ทางธรรมชาติออกจากพื้นที่ทางวัฒนธรรม รวมถึงแยกมนุษย์ออกจากสัตว์ด้วย” ทั้งนี้ Gray [10] ได้ให้เหตุผลว่า “มนุสาคือสิ่งที่ทำให้มนุษย์ต่างจากสัตว์อื่น ซึ่งสัตว์อื่นแตกต่างไปจากมนุษย์ก็ตรงที่พวกมันบกพร่องความรู้สึกสัมผัสของความเป็นตัวตน”

งานวิจัยสำคัญที่ใช้แนวคิดสัตว์ศึกษากับวรรณกรรมได้แก่ เรื่อง “The Philosophy of the Animal

in 20th Century Literature” ซึ่งเป็นการศึกษาปรัชญาที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ตามที่ปรากฏในวรรณคดีอังกฤษและอเมริกันในศตวรรษที่ 20 ผ่านทฤษฎีวิวัฒนาการพร้อมด้วยการเน้นย้ำถึงความเห็นอกเห็นใจที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ในการรับรู้ของมนุษย์และมีไข่มนุษย์ ผู้วิจัยคือจอห์นให้เหตุผลว่า “การศึกษาจะเริ่มต้นด้วยนวนิยายคลาสสิกของเฮอร์แมน เมลวิลล์ (Herman Melville) เรื่อง “Moby-Dick” จากภาพแทนของวาฬซึ่งจอห์นเรียกว่า ภาพตัวละครสัตว์ที่อยู่ในภาวะของการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Animal Figure) ในขณะที่วาฬไม่เพียงแต่แสดงให้เห็นว่าเป็นสัตว์สัญลักษณ์ดั้งเดิมในวรรณกรรม แต่ยังเป็นจุดเริ่มของศตวรรษที่ 20 ศตวรรษแห่งการเปลี่ยนไปของสัตว์ที่ปรากฏในวรรณกรรม” [11]

ทั้งนี้ การนำเอาแนวคิดสัตว์ศึกษามาใช้ศึกษาเกี่ยวกับสัตว์ปรากฏในงานเขียนอย่างเช่นเรื่อง “ไข่มุมเพียงเดรัจฉาน : สัตว์ศึกษาในมุมมองของการวิจารณ์เชิงนิเวศ” ของธัญญา สังขพันธานนท์ [2] ซึ่งเป็นเลือกรณกรรมร่วมสมัยของไทยที่มีการนำเสนอเรื่องราวของสัตว์ในแง่มุมมองต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสั้น มอม ของคึกฤทธิ์ ปราโมช และเรื่องสั้นขนาดยาว พลายมลิวัลย์ ของถนอม มหาเปารยะ ซึ่งเป็นการนำเสนอภาพของ “มอม” และ “พลายมลิวัลย์” ล้วนแล้วแต่ดำเนินไปตามแบบการอุปลักษณ์ที่ยึดเอามนุษย์เป็นศูนย์กลาง ด้วยการประกอบสร้างลักษณะบางอย่างของสัตว์ให้ใกล้เคียงมนุษย์มากที่สุด ทั้งพฤติกรรมการแสดงออก และเรื่องของความรู้สึกนึกคิด การนำเสนอเช่นนี้ อาจขบขันให้เรื่องที่เขียนมีสีสันเร้าใจ ขวนคิดตาม และสามารถสร้างความตรึงใจต่อผู้อ่านเป็นอย่างมาก แต่ก็สื่อให้เห็นถึงทัศนคติของนักเขียนที่มองความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติโดยยึดเอาตนเองเป็นใหญ่ ในกรณีของพลายมลิวัลย์นั้นแม้จะมีคุณลักษณะทางจิตใจเหมือนคนมากเพียงไร แต่ถึงที่สุดแล้วก็คือภาพแทนของธรรมชาติที่เป็นอื่น มีความลึกลับ เกินหยั่งถึงและไม่อาจไว้วางใจได้

สำหรับบทความเรื่อง “Still the Water: ภาพยนตร์นิเวศข้ามชาติของนาโอมิ คาวาเสะและข้อวิพากษ์จากมุมมองสัตว์ศึกษาเชิงวิพากษ์” ของไกรวุฒิ จุลพงศธร [12] ได้ชี้ให้เห็นว่า “แนวคิดวิญาณนิยมปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง Still the Water (2014) ได้มีความตั้งใจที่จะใช้แนวคิดวิญาณนิยมเพื่อให้ผู้ชมตระหนักถึงความหมายของชีวิตต่าง ๆ แต่การให้ความสำคัญกับชีวิตต่าง ๆ อย่างไม่เท่าเทียมกัน เช่น การสังหารสัตว์ได้ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับภาพยนตร์เรื่องนี้ทั้งในระดับแนวคิดและในระดับการฉายภาพยนตร์ข้ามชาติ” เช่นเดียวกับบทความเรื่อง “ร้อยสร้างมายาคติเบื้องหลังความอหังการของ “มนุษย์” ใน Ishmael: An Adventure of the Mind and Spirit ของ แดเนียล ควินน์” ของดารินทร์ ประดิษฐ์ทัศนีย์ [13] โดยได้นำเสนอว่า “ในความพยายามที่จะตีแผ่รากเหง้าของวิกฤตสิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงกับทัศนคติที่มนุษย์มีต่อสรรพชีวิตรอบตัว ควินน์เลือกใช้กอริลลาเป็นตัวละครเอกซึ่งทำหน้าที่ครูผู้สั่งสอนความเข้าใจของผู้เล่าเรื่องและผู้อ่านที่มีต่ออารยธรรมของมนุษย์ การใช้มุมมองของกอริลลาในการวิเคราะห์ความคิดความเชื่อ และพฤติกรรมของมนุษย์ชาติเป็นการใช้มุมมองของ “คนนอก” มาพินิจพิเคราะห์และวิพากษ์สังคมมนุษย์ และที่สำคัญ Ishmael เน้นให้เห็นอย่างน่าสะเทือนใจว่ากอริลลาอิชมาเอลที่เป็น “คนนอก” นี้ได้รับผลกระทบที่เป็นทุกข์ทรมานทั้งกายและใจอย่างแสนสาหัสเพียงไรจากทัศนคติของมนุษย์ที่เห็นว่าตัวเองเหนือกว่าสรรพสัตว์ทั้งปวง อาจตีความต่อไปได้ว่า กอริลลาอิชมาเอลเป็นตัวแทนของ “คนนอก” ซึ่งหมายรวมถึงสรรพชีวิตและสรรพสิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์อีกเป็นจำนวนนับไม่ถ้วน”

นอกจากนี้ในบทความเรื่อง “อิสตรีและมังกร: ไดโนเสาร์ ผู้หญิงใหม่ และความกังวล ว่าด้วยความเสื่อมทรามในนวนิยายเรื่อง The Lair of the White Worm ของแบรรม สโตเกอร์” ของมิ่ง ปัญหา [14] ซึ่งได้นำเสนอว่า “ในนวนิยาย “The Lair of the White Worm” ของแบรรม สโตเกอร์ ความรุนแรงเกิดจากการมองเวลาเป็นเส้นตรงและมีเป้าหมายในการต่อต้านพญางูขาว ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการเสื่อมทรามของเผ่าพันธุ์

มนุษย์ในยุควิคตอเรียน โดยพญาภูเขาและเลดี้ อราเบลลา มาร์ช สะท้อนถึงความกังวลเกี่ยวกับการเสื่อมถอยนี้ ไดโนเสาร์ในนิทรรศการที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้นยังเป็นสัญลักษณ์ของยุคดึกดำบรรพ์ที่ย้อนกลับไป และพญาภูเขาถูกมองว่าเป็นสัตว์ร้ายที่ไร้ความเห็นอกเห็นใจ อย่างไรก็ตาม การบรรยายถึงซากศพของพญาภูเขาและเหยื่อที่ถูกทำลายโดยมนุษย์แสดงให้เห็นถึงความรุนแรงและความไร้มนุษยธรรม ซึ่งขัดแย้งกับแนวคิดที่ว่าความเห็นอกเห็นใจต่อสัตว์เป็นคุณลักษณะของมนุษย์ในสหราชอาณาจักรในศตวรรษที่ 19”

กล่าวโดยสรุป แนวคิดสัตว์ศึกษาถือว่าเป็นแนวทางของการวิพากษ์วิจารณ์ทัศนคติที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ ทั้งที่เกิดขึ้นตามสายพันธุ์ต่าง ๆ ในโลกของความเป็นจริงและโลกของจินตนาการ อย่างวรรณกรรมโบราณและวรรณกรรมร่วมสมัย บทความนี้ได้ใช้แนวคิดดังกล่าวในการอธิบายการสร้างตัวตนให้กับสัตว์ คือ สุนัข เพื่อชี้ให้เห็นความหมายบางประการของสัตว์ที่ได้ปรากฏในตัวบทนวนิยายเรื่องดังกล่าว

สรุปผล (Results)

ข้อพิจารณาสำหรับเรื่องมายาคติของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์นั้น มาจาก 2 ภาคส่วนที่บีค สุนัขซึ่งเป็นตัวละครสัตว์ที่เป็นตัวละครเอกของเรื่องมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นเมื่อครั้งที่อาศัยอยู่ในบ้านของผู้พิพากษาหรือในขณะที่กลายเป็นสุนัขลากรถเลื่อน ซึ่งเป็นผลผลิตทางสังคมและวัฒนธรรมที่มนุษย์กระทำต่อสัตว์ในฐานะของสัตว์เลี้ยงและสัตว์ป่า อันเป็นมายาคติของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างมนุษย์กับสัตว์ต่างสถานที่ต่างเวลา ดังที่ Bartes [5] ได้อธิบายไว้ว่า “มายาคติไม่ได้กำเนิดจากอากาศธาตุ แต่เป็นผลผลิตทางสังคมและวัฒนธรรมของคนกลุ่มหนึ่ง ชนชั้นหนึ่ง หรือหลายกลุ่ม หลายชนชั้น มายาคติสัมพันธ์กับการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมอย่างแนบแน่นในฐานะเป็นบริบททางประวัติศาสตร์ ที่กำหนดการดำรงอยู่ของมัน” โดยในนวนิยายเรื่อง The Call of the Wild ของ Jack London นั้น ได้นำเสนอมายาคติของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์อยู่ 2 ประเด็น คือ 1) มายาคติของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในฐานะสัตว์เลี้ยง 2) มายาคติของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในฐานะสัตว์ป่า ดังจะกล่าวเป็นสังเขปต่อไปนี้

1. มายาคติของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในฐานะของสัตว์เมือง

หากพิจารณา “สุนัข” คือ “บีค” ในนวนิยายเรื่อง The Call of the Wild ในฐานะของ “สัตว์เมือง” นั้นจะเห็นได้ว่าลอนดอนได้ใช้มุมมองและเรื่องราวของบีคในการสะท้อนให้ผู้อ่านได้ใช้ความคิดและจินตนาการเพื่อทำความเข้าใจความรู้สึกของสัตว์ที่ถูกเลี้ยงภายใต้วัฒนธรรมของมนุษย์ โดยมีใช้การนำเสนอในฐานะเหยื่อของสถาบันทางวัฒนธรรมของมนุษย์ แต่กลับเป็นการยกระดับสิทธิของสัตว์ให้สูงขึ้น โดยตัวบทจะบรรยายความเป็นอิสระของบีคที่สามารถใช้ชีวิตได้เฉกเช่นมนุษย์ ดังความตอนหนึ่งที่บรรยายว่า บีคไม่ใช่สุนัขบ้านหรือสุนัขคอก อาณาจักรทั้งหมดเป็นของบีค ไม่ว่าจะเป็นถึงถ้วยน้ำ ออกไปล่าสัตว์กับลูกชายผู้พิพากษาและคัมภีร์ลูกสาวของผู้พิพากษา

And over this great demesne Buck ruled. Here he was born, and here he had lived the four years of his life. It was true, there were other dogs. There could not but be other dogs on so vast a place, but they did not count. They came and went, resided in the populous kennels, or lived obscurely in the recesses of the house after the fashion of Toots. [3]

และในอาณาจักรอันยิ่งใหญ่บัคคือผู้ปกครอง มันเกิดที่นี่ และอาศัยอยู่ที่นั่นมาตลอดสี่ปีของชีวิตของมัน เป็นความจริงที่ว่าสุนัขตัวอื่นอยู่ด้วย เป็นไปไม่ได้ที่จะไม่มีสุนัขตัวอื่นในสถานที่กว้างใหญ่ขนาดนั้น แต่พวกมันไม่นับ เพราะพวกมันมาแล้วก็ไป มันอาศัยอยู่ในคอกสุนัขที่แออัดยัดเยียด หรือไม่มีชีวิตอยู่อย่างหลบ ๆ ซ่อน ๆ ในซอกลับ ๆ ของบ้านตามแบบพวกทูตส์ [4]

จากบทบรรยายข้างต้น หากพิจารณาโชคชะตาของบัคที่ได้รับการเลี้ยงดูและการปฏิบัติของผู้พิพากษาต่อสุนัขตัวนี้ในฐานะเพื่อนที่มีความรู้สึกนึกคิดและจิตใจที่ไม่ได้แตกต่างไปจากมนุษย์ เป็นวิธีการสวมใส่ความเป็นมนุษย์ในตัวสัตว์ คือความเป็นอยู่ที่ดีในตระกูล ในฐานะ ในหน้าที่การงานที่ดี หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นผู้ที่มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน แตกต่างจากสัตว์ตัวอื่น ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นระดับขั้นทางสังคมของมนุษย์ว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงไร

But Buck was neither house-dog nor kennel-dog. The whole realm was his. He plunged into the swimming tank or went hunting with the Judge's sons; he escorted Mollie and Alice, the Judge's daughters, on long twilight or early morning rambles; on wintry nights he lay at the Judge's feet before the roaring library fire; he carried the Judge's grandsons on his back, or rolled them in the grass, and guarded their footsteps through wild adventures down to the fountain in the stable yard, and even beyond, where the paddocks were, and the berry patches. Among the terriers he stalked imperiously, and Toots and Ysabel he utterly ignored, for he was king,—king over all creeping, crawling, flying things of Judge Miller's place, humans included. [3]

แต่บัคไม่ใช่ทั้งสุนัขบ้านหรือสุนัขคอก อาณาจักรทั้งหมดเป็นของมัน มันพุ่งลงไปถึงว่ายน้ำหรือไปล่าสัตว์กับลูกชายของผู้พิพากษามิลเลอร์ มันทำหน้าที่คุ้มกันมอลลีสกับอลิส...ลูกสาวของผู้พิพากษา... ขณะไปเดินเล่นในช่วงพลบค่ำหรือในตอนเช้าตรู่ ค่ำคืนในฤดูหนาวมันนอนอยู่แทบเท้าของผู้พิพากษา ตรงหน้ากองไฟที่ลุกโชนในห้องสมุด มันแบกหลานชายของผู้พิพากษาไว้บนหลัง หรือไม่ก็วิ่งไปกับพวกแกในพงหญ้า และปกป้องก้าวเดินของพวกแกขณะผจญภัยในป่ากร้างลงไปยังน้ำพุในลานคอกม้า และแม้แต่ไกลออกไปกว่านั้น ที่ซึ่งใช้เก็บม้าข้างสนามและบริเวณซึ่งมีผลเบอร์รี่ขึ้นเป็นหย่อม ๆ ในท่ามกลางพวกเทอร์เรียร์ มันเดินอาด ๆ อย่างหยิ่งโส ทั้งยังมองข้ามพวกทูตส์และอิซาเบล ในเมื่อมันเป็นกษัตริย์-กษัตริย์เหนือสรรพสิ่งที่คืบคลาน เลื้อย บิน ทั้งหมดของบ้านผู้พิพากษามิลเลอร์ รวมทั้งมนุษย์ด้วย [4]

ข้อความบรรยายที่ยกมาชี้ให้เห็นถึงสถานะของสัตว์เลี้ยงคือ “บัค” สุนัขที่เป็นสัตว์เลี้ยงของผู้พิพากษา สร้างความรู้สึกดังุดในความมีภูมิฐานของสัตว์ ความรู้สึกดังกล่าวมาจากพฤติกรรมต่าง ๆ ของบัคที่คล้ายกับผู้พิพากษา ที่มีอำนาจหน้าที่ยิ่งใหญ่ กอปรกับความสง่างามที่ยิ่งไปกว่าสัตว์ใด ๆ ในอาณาบริเวณนั้น “for he was king,—king over all creeping, crawling, flying things of Judge Miller's place, humans included.” [3] (“ในเมื่อมันเป็นกษัตริย์- กษัตริย์เหนือสรรพสิ่งที่คืบคลาน เลื้อย บิน ทั้งหมดของบ้านผู้พิพากษามิลเลอร์ รวมทั้งมนุษย์ด้วย”) [4] เป็นการตอกย้ำความภูมิฐานของบัคซึ่งอาจพิจารณาได้ว่าเป็นการสวมใส่ความเป็นมนุษย์

ที่มีอำนาจหน้าที่อย่างผู้พิพากษาลงไปในตัวตนของบ๊อค หากพิจารณาต่อไปพบว่า การใช้คำว่า “กษัตริย์” (King) กับบ๊อค ซึ่งเป็นสุนัขนั้นมีความไม่ธรรมดา กล่าวคือเป็นสัตว์ที่มีอำนาจเหนือทุกสิ่ง รวมทั้งมนุษย์ด้วย โดยทำหน้าที่ปกป้องดูแลมนุษย์ ดังเช่นผู้พิพากษาที่มีหน้าที่ผดุงความยุติธรรม หากพิจารณาตามกรอบของมายาคติ สามารถสรุปได้ดังภาพต่อไปนี้

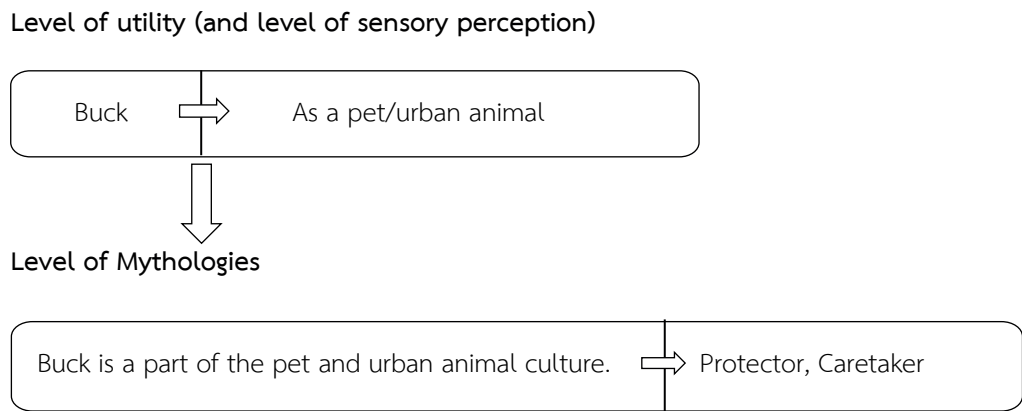

Figure 1 Mythologies in the dimension of cultural communication

จากภาพข้างต้นจะเห็นว่า บ๊อค (สุนัข) ซึ่งปกติมีประโยชน์ในฐานะของสัตว์เลี้ยง/สัตว์เมือง สื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพราะสัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่น ๆ ในตัวบท กล่าวคือ เป็นเพื่อนลูกชายผู้พิพากษาออกไปล่าสัตว์ และเป็นผู้คุ้มกันลูกสาวผู้พิพากษาให้รับรู้ถึงว่าคุณลักษณะของบ๊อคในฐานะของสัตว์ที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ขณะเดียวกัน แม้ว่าตัวบทนวนิยายเรื่อง The Call of the Wild จะกล่าวถึงช่วงเวลาที่ยบ๊อคอาศัยอยู่ในบ้านผู้พิพากษาไม่มากนัก แต่ก็สามารถเข้าใจรายละเอียดบางส่วนได้เป็นอย่างดีว่า แท้จริงแล้ว ในนวนิยายเรื่องดังกล่าวได้กำหนดบทบาทให้ “บ๊อค” สุนัขซึ่งมีพฤติกรรมบางอย่างคล้ายมนุษย์ พร้อมทั้งมีความเท่าเทียมมนุษย์หรือสะท้อนให้เห็นถึงจริยธรรมของสัตว์ที่สัตว์สามารถกระทำได้ ไม่ว่าจะเป็นการปกป้องดูแลมนุษย์ ด้วยความรักและความซื่อสัตย์ที่มีต่อมนุษย์ผู้นั้น อาจตีความได้ว่าเป็นการยกระดับสิทธิสัตว์ให้มีสถานะเท่าเทียมมนุษย์ แต่เมื่อพิจารณาต่อไปในมุมมองของการเอาสัตว์เป็นศูนย์กลาง สื่อให้เห็นว่าบางครั้งมนุษย์มักจะปกป้องสิทธิและสวัสดิภาพของสัตว์ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ซึ่งเป็นการกำหนดให้สิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์มีความใกล้ชิดและไม่ให้ถูกเบียดขับไกลจากสังคมมนุษย์มากเกินไป ถึงแม้จะเป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมของมนุษย์เองก็ตาม

2. มายาคติของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในฐานะของสัตว์ป่า

ข้อพิจารณาสำหรับการสร้างตัวตนให้กับสุนัขในฐานะของสัตว์ป่านี้นี้ เป็นการพินิจวิเคราะห์แนวคิดพื้นฐานของมนุษย์ในการสร้างตัวตนให้กับสัตว์ คือการแบ่งประเภทของสัตว์ให้เป็น “สัตว์เลี้ยง” หรือ “สัตว์เมือง” กับ “สัตว์ป่า” ซึ่งทัศนคติของมนุษย์ต่อสัตว์ทั้งสองประเภทแตกต่างกัน สัตว์เลี้ยงจะถูกให้ความหมายว่าเป็นมิตรกับมนุษย์ ได้รับความเห็นอกเห็นใจจากมนุษย์ มีความเชื่องและสามารถควบคุมได้ในขณะที่สัตว์ป่าถูกนิยามว่าคือความป่าเถื่อน โหดร้าย สันดานดิบ เป็นสัตว์นักล่าและสามารถฆ่ามนุษย์ได้ [2] ซึ่งหากพิจารณาชะตากรรมของบ๊อค สุนัขที่ตัวบทได้บรรยายไว้ว่ามีความภูมิฐาน การกินดีอยู่ดี กลายไปเป็นสัตว์ป่านั้น ได้เริ่มต้นตั้งแต่ มานูเอล ผู้ช่วยคนสวนที่หลงใหลในการเล่นลอตเตอรีจีน จนเป็นจุดเริ่มต้นให้เขาพาบ๊อค

ก้าวเดินออกจากบ้านของผู้พิพากษาไปไปในพื้นที่ที่มีการพบขุมทองคลอนไค้ ซึ่งลากเอาบรรดาผู้ชายจากทั่ว
ทั้งโลกไปยังดินแดนตอนเหนือที่เยือกเย็น จากเหตุการณ์นี้จึงเปรียบเสมือนการดิงสัตว์เลื้อยหรือสัตว์เมือง
ไปสู่สัตตภูตภูต

The Judge was at a meeting of the Raisin Growers' Association, and the boys were busy organizing an athletic club, on the memorable night of Manuel's treachery. No one saw him and Buck go off through the orchard on what Buck imagined was merely a stroll. And with the exception of a solitary man, no one saw them arrive at the little flag station known as College Park. This man talked with Manuel, and money chinked between them. [3]

ในคืนอันน่าจดจำที่มานูเอลทรยศ ท่านผู้พิพากษาอยู่ในการประชุมของสมาคมผู้เพาะปลูกองุ่น และ
บรรดาเด็กชายก็กำลังวุ่นวายอยู่กับการจัดตั้งสมาคมกีฬา ไม่มีใครเห็นเขาและบักเดินผ่านออกไป
ที่สวนผลไม้ ซึ่งบักคิดว่าเป็นเพียงการเดินเล่น และนอกเหนือจากผู้ชายคนเดียว ไม่มีใครเห็นพวกเขา
เดินทางมาถึงสถานีธงเล็ก ๆ ซึ่งรู้จักกันในนามคอลเลจ พาร์ค ผู้ชายคนนี้พูดคุยกับมานูเอล และมีการ
แลกเปลี่ยนเงินระหว่างกัน [4]

การเดินทางออกจากอาณาบริเวณบ้านผู้พิพากษาไปจนถึงสถานีธงเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง เป็นการตอกย้ำการ
เข้าสู่สภาวะที่เปลี่ยนแปลงจากเมืองสู่สัตตภูตภูต ก่อนที่บักจะเริ่มเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างเต็มตัวนั้น
บักถูกมนุษย์คือมานูเอลแอบขโมยพาเดินออกจากบ้านผู้พิพากษา ก่อนที่จะนำไปขายเพื่อแลกกับเงินตรา
หากมองในแง่บทบาทของสัตว์ในนวนิยายเรื่อง The Call of the Wild เมื่อพิจารณาจากมุมมองสัตว์ศึกษา
จะเห็นว่า “เงิน” คือ อำนาจที่สามารถควบคุมได้ทุกอย่าง ซึ่งมีลักษณะยึดมนุษย์เป็นศูนย์กลาง (anthropocentric)
เนื่องการค้าขายสัตว์ไม่ว่าจะด้วยรูปแบบวิธีก็ตาม (ที่ถูกค้าขายโดยมนุษย์) นั้น “ถูกทำให้เป็นเรื่องธรรมชาติ”
โดยเฉพาะภายใต้ระบบทุนนิยม สัตว์และธรรมชาติสถานะเป็นทรัพยากรธรรมชาติหรือทรัพย์สินของมนุษย์ที่
สามารถใช้ประโยชน์ได้มนุษย์กำกับชีวิตของสัตว์ผ่านการทำให้เป็นสินค้าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ [16]
ซึ่งตอกย้ำด้วยเหตุการณ์ที่คนแปลกหน้าใช้เชือกรัดคอของบัก

Buck had accepted the rope with quiet dignity. To be sure, it was an unwonted performance: but he had learned to trust in men he knew, and to give them credit for a wisdom that outreached his own. [3]

บักยอมรับเชือกอย่างภาคภูมิใจเย็บ ๆ แน่นอนมันเป็นการกระทำที่ไม่ปกติ แต่มันก็เรียนรู้ที่จะไว้วางใจ
มนุษย์ที่มันรู้จัก และให้ความไว้วางใจพวกเขาในความเฉลียวฉลาดซึ่งขยายขอบเขตมาที่ตัวมันเอง [4]

จะเห็นว่าตัวบทใช้พฤติกรรมของมนุษย์ที่กระทำต่อสัตว์ที่ยอมเพื่อให้ขายแปลกหน้าเอา
เชือกผูกคอตัวเอง “Buck had accepted the rope with quiet dignity.” [3] (บักยอมรับเชือกอย่างภาคภูมิใจ
เย็บ ๆ) [4] หากแต่พฤติกรรมของบัก ได้ในการสะท้อนถึงความมี “ศักดิ์ศรี” นิ่งและสงบเพื่อเรียนรู้พฤติกรรม
ของมนุษย์ ตัวบทนั้นก็เผยให้เห็นถึงสัตตภูตภูตความเป็นสัตว์ที่ปรากฏขึ้นในตัวบัก และตัวบทก็เน้นให้เห็น

คุณลักษณะที่ไม่ได้เชื่อมโยงกับความดิ้นรนหรือความดูร้าย คือ “dignity” เพื่อสร้างมิตรภาพและการไว้วางใจ ความสามารถ ในการตัดสินใจได้ว่าผู้ใดมีปัญหาเหนือกว่าตน หรือ ความสง่างาม ความมีอำนาจควบคุม นอกจากนี้ตัวบตัวยังบรรยายถึงว่าบัตอนอยู่ในกรงตลอดทั้งคืนด้วยความเหนื่อยอ่อน ทั้งรักษาความโกรธแค้น และความภาคภูมิใจที่ได้รับบาดเจ็บ หลังจากนั้นพฤติกรรมความเป็นสัตว์ป่าของบัตอนชัดเจนขึ้น จากตัวบตัที่ได้บรรยายว่าความเป็นสัตว์ร้ายที่มีอยู่เดิมในตัวของบัตอน ด้วยสภาพแวดล้อมที่ป่าเถื่อนของชีวิตวิตรบบนเส้นทางลารถ

The dominant primordial beast was strong in Buck, and under the fierce conditions of trail life it grew and grew. Yet it was a secret growth. His new-born cunning gave him poise and control. [3]

ความเป็นสัตว์ร้ายที่มีอยู่เดิมในตัวของบัตอน และภายใต้สภาพแวดล้อมที่ป่าเถื่อนของชีวิตลารถไปตามเส้นทาง มันเติบโตขึ้นและเติบโตขึ้น แต่ก็เป็นกรงเติบโตแบบลับ ๆ ความเจ้าเล่ห์ที่เพิ่งเกิดขึ้นของมันสร้างความภาคภูมิใจและการควบคุมแก่มัน [4]

จากบทบรรยายข้างต้น จะเห็นได้ว่าความเป็นสัตว์ป่าได้เกิดขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมที่ป่าเถื่อนทุกเหตุการณ์ทำให้บัตอนเติบโตขึ้นเพื่อความอยู่รอด จนบัตอนเข้าสู่สภาวะของความเป็นสัตว์ป่าอยู่เต็มที่ได้บตัวยังบรรยายที่เล่าว่า บัตอนมีความกระหายเลือดรุนแรงขึ้น เป็นนักฆ่า มีความกล้าหาญ

The blood-longing became stronger than ever before. He was a killer, a thing that preyed, living on the things that lived, unaided, alone, by virtue of his own strength and prowess, surviving triumphantly in a hostile environment where only the strong survived. Because of all this he became possessed of a great pride in himself, which communicated itself like a contagion to his physical being. It advertised itself in all his movements, was apparent in the play of every muscle, spoke plainly as speech in the way he carried himself, and made his glorious furry coat if anything more glorious. [3]

ความกระหายเลือดนั้นรุนแรงขึ้นกว่าที่เคยเป็น มันเป็นนักฆ่าเป็นผู้ล่าเหยื่อ มีชีวิตอยู่ด้วยสิ่งมีชีวิตไม่ต้องมีใครช่วย มันอยู่อย่างลำพัง ด้วยพลังและความกล้าหาญของมันเอง อยู่รอดอย่างมีชัยในสภาพแวดล้อมอันไม่เป็นมิตร ในที่ซึ่งมีเพียงพวกที่แข็งแรงเท่านั้นจะมีชีวิตรอดเพราะทั้งหมดนี้ มันจึงรู้สึกภาคภูมิใจอย่างใหญ่หลวงในตนเอง ซึ่งมันสื่อสารกับตนเองได้ราวกับโรคติดต่อที่แพร่ไปทั่วกายของมัน มันประกาศตัวอยู่ในทุกความเคลื่อนไหวทั้งหมด เห็นได้ชัดเจนจากการแสดงของกล้ามเนื้อทุกส่วน ลักษณะที่มันปฏิบัติตัวสามารถประกาศได้อย่างชัดเจนราวกับคำพูด ถ้าเป็นอะไรสักอย่าง ก็ทำให้ขนอันงดงามของมันงดงามยิ่งขึ้น [4]

จากตัวบตัวยังเห็นได้ว่า พฤติกรรมของบัตอนเปลี่ยนไปเป็นอย่างมาก จากพฤติกรรมในรูปแบบของวัฒนธรรมเมืองเช่นมนุษย์ ไปสู่ความดิ้นรน ความเป็นนักฆ่าเพื่อความอยู่รอดมากขึ้น ซึ่งเป็นการประกอบสร้าง

ความเป็นสัตว์ผ่านวาทกรรม “ความเป็นป่า” ผนวกกับแนวคิดเรื่องสัญชาตญาณ ดังที่ ธัญญา สังขพันธานนท์ [2] กล่าวว่า “การผลิตสร้างความเป็นสัตว์คือความรุนแรงโดยธรรมชาติ เพื่อการอยู่รอดและการดำรงพันธุ์ ซึ่งความสำคัญในเรื่องของความเป็นสัตว์ป่า ความโหดร้ายตามสัญชาตญาณนี้แสดงให้เห็นว่าสัตว์มีความแตกต่างจากมนุษย์” หากพิจารณาตามกรอบของมายาคติ สามารถสรุปได้ดังภาพต่อไปนี้

Level of utility (and level of sensory perception)

Level of Mythologies

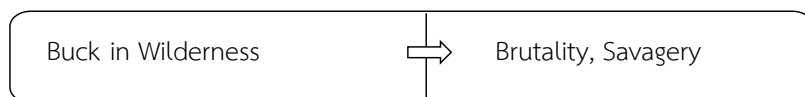

Figure 2 Mythologies in the dimension of cultural communication.

อย่างไรก็ตาม แท้จริงแล้ว ชีวิตของบ๊ค สุนัขที่ชะตากรรมทำให้กลายเป็นสัตว์ป่า นั้น กลับเป็นชีวิตที่มีอิสระมากขึ้น ได้เรียนรู้มากขึ้น เพราะไม่มีความสุขสบายที่มนุษย์คอยมอบให้ ทุกอย่างต้องขึ้นอยู่กับตัวเองทั้งสิ้น การกลายเป็นสัตว์เจ้าเล่ห์ ทำให้เห็นว่าสัตว์สามารถปรับตัวและเรียนรู้ธรรมชาติได้เป็นอย่างดี

His cunning was wolf cunning, and wild cunning; his intelligence, shepherd intelligence and St. Bernard intelligence; and all this, plus an experience gained in the fiercest of schools, made him as formidable a creature as any that roamed the wild. A carnivorous animal, living on a straight meat diet, he was in full flower, at the high tide of his life, overspilling with vigor and virility. [3]

ความเจ้าเล่ห์ของมันเป็นความเจ้าเล่ห์ของสุนัขป่า และเป็นความเจ้าเล่ห์แบบที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ความฉลาดหลักแหลมของมันเป็นความหลักแหลมของเซ็ปเพิร์ดและเซนต์เบอร์นาร์ด ซึ่งทั้งหมดนี้รวมกับประสบการณ์ที่ได้จากโรงเรียนที่โหดร้ายที่สุด ทำให้มันเป็นสิ่งมีชีวิตที่น่าหวาดกลัวเช่นเดียวกับที่ซ่อนเร้นอยู่ในป่าดง สัตว์กินเนื้อมีชีวิตอยู่ด้วยเนื้อล้วน ๆ มันเติบโตเต็มที่ อยู่ที่จุดสูงสุดของชีวิต ซึ่งท่วมท้นจนล้นปรี่ด้วยความมีชีวิตชีวาและเป็นเพศผู้อย่างสมบูรณ์ [4]

ดังนั้น เมื่อพิจารณาตัวบทข้างต้นจะเห็นว่า บ๊ค มีความเจ้าของเล่ห์ตามสัญชาตญาณป่า เพื่อความอยู่รอด มีความฉลาดหลักแหลมตามสายพันธุ์ ซึ่งเป็นสายพันธุ์ในวัฒนธรรมของสัตว์เมือง ซึ่งแตกต่างออกจากสัตว์อื่นที่ตกอยู่ภายใต้ความสัมพันธ์เชิงอำนาจและถูกเชื่อมโยงกับธรรมชาติ ดังที่ ธัญญา สังขพันธานนท์ [2] อธิบายไว้อย่างน่าสนใจว่า “การสร้างความเป็นสัตว์ในหมู่นักวิชาการตะวันตกมักจะทำให้ความสำคัญในเรื่องของ

ความเป็นสัตว์ป่า ความโหดร้ายตามสัญชาตญาณที่มีการส่งต่อทางสายพันธุ์ โดยนัยนี้จึงแสดงให้เห็นว่า สัตว์มีความแตกต่างจากมนุษย์ หรือมี “ความเป็นอื่น” สำหรับมนุษย์ วิธีคิดเช่นนี้ทำให้มนุษย์มีความเหนือกว่า สัตว์ไปโดยปริยายเช่นเดียวกัน” แต่หากพิจารณาชะตากรรมของบีคี่ที่ต้องเผชิญหน้ากับมนุษย์ จะเห็นได้ว่าบีคี่ไม่ได้เป็นเพียงแค่สัตว์เลี้ยงที่ถูกกระทำให้เชื่องเท่านั้น แต่คุณลักษณะของบีคี่มีความพิเศษกว่าคือ เป็นเพื่อน เป็นผู้ปกป้องมนุษย์ หรือเมื่อชะตาชีวิตถูกขยาดไปเป็นสุนัขลากเลื่อน บีคี่ก็แสดงคุณลักษณะพิเศษ คือการสร้างมิตรภาพและการไว้น้ำใจเชื่อใจ รวมถึงความสามารถในการตัดสินใจได้ว่าผู้ใดมีปัญหาเหนือกว่าตน หรือ ความสง่างาม ความมีอำนาจควบคุม

กล่าวโดยสรุป นวนิยายเรื่อง The Call of the Wild ของ Jack London นั้นได้สะท้อนให้เห็นภาพของการจัดวางรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในวิถีโลกสมัยใหม่ ก็คือสิทธิสัตว์ (animal rights) ดังที่ เก่งกิจ กิติเรียงลาภและพนา กันธา [9] ได้นำเสนอไว้ว่า “สัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตที่สามารถรู้สึกได้ กระแสเรียกร้องสิทธิสัตว์มีรากฐานมาจากการพัฒนาของการขยายคุณค่าเชิงศีลธรรม” ซึ่งเป็นการหักล้างพื้นฐานของมโนทัศน์ในการแบ่งแยกสัตว์ออกจากมนุษย์ หากแต่เป็นการนำไปสู่กระบวนการพิจารณาสัตว์ว่าด้วยคุณค่าเชิงศีลธรรมของมนุษย์ที่ปฏิบัติต่อสัตว์ โดยสัตว์นั้นมีเสรีภาพมากกว่าการกลายเป็นเครื่องมือสำหรับการสร้างการศึกษา การทดลอง การใช้แรงงาน ในทางกลับกันสัตว์มีสถานะเท่าเทียมมนุษย์ คือมีสิทธิเหนือตัวตน และร่างกายเฉกเช่นมนุษย์ทุกประการ

การอภิปรายผล (Discussion)

การศึกษาเกี่ยวกับสัตว์คือ บีคี่ สุนัขที่เป็นตัวละครเอกในนวนิยายเรื่อง The Call of the Wild ของ Jack London ได้นำเสนอมายาคติความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์มี 2 ประเด็น คือ 1) มายาคติของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในฐานะสัตว์เลี้ยง ซึ่งกล่าวถึงช่วงเวลาที่ยังอาศัยอยู่ในบ้านผู้พิพากษา โดยตัวบทนวนิยายเรื่องดังกล่าวแม้จะกำหนดบทบาทให้ “บีคี่” สุนัขซึ่งมีพฤติกรรมบางอย่างคล้ายมนุษย์ อันเป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมของมนุษย์ที่พยายามทำให้สัตว์อยู่ในรูปแบบของสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์เมือง และด้วยความรักและความซื่อสัตย์ที่มีต่อมนุษย์ อาจตีความได้ว่าเป็นการยกระดับสิทธิสัตว์ให้มีสถานะเท่าเทียมมนุษย์ แต่เมื่อพิจารณาต่อไปในมุมมองของการเอาสัตว์เป็นศูนย์กลาง ส่อให้เห็นว่าบางครั้งมนุษย์มักจะปกป้องสิทธิและสวัสดิภาพของสัตว์ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ซึ่งเป็นการกำหนดให้สิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์มีความใกล้ชิดและไม่ให้ถูกเบียดขับไกลจากสังคมมนุษย์มากเกินไป ถึงแม้จะเป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมของมนุษย์เองก็ตาม 2) มายาคติของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในฐานะของสัตว์ป่า ซึ่งเห็นได้จากพฤติกรรมของบีคี่ที่เปลี่ยนไปเป็นอย่างมาก จากพฤติกรรม ที่อยู่ภายใต้วัฒนธรรมแบบเมืองเช่นมนุษย์ ไปสู่ความดิบเถื่อน ที่ต้องอาศัยความเจ้าเล่ห์แบบสัตว์ป่าผนวกกับความฉลาดหลักแหลกแบบสัตว์เมืองที่มาจากสายพันธุ์ผสม เพื่อการอยู่รอดและการดำรงพันธุ์

ทั้งนี้ข้อค้นพบใหม่ พบว่า แท้จริงแล้ว บีคี่ ตัวละครสัตว์ที่เป็นตัวละครเอกในตัวบทนั้น เป็นเสมือนกระจกเงาส่องสะท้อนบุคลิกและคุณลักษณะบางประการของมนุษย์โดยปรากฏทั้งในด้านดีและด้านร้ายของมนุษย์ อันเป็นกระบวนการสร้างและสั่นคลอนความเข้าใจของมนุษย์ที่มีต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งยังสะท้อนความอหังการของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งมโนทัศน์ที่ว่ามนุษย์อยู่เหนือธรรมชาติทั้งปวง รวมทั้งสะท้อนให้เห็น การขีดเส้นแบ่งระหว่างวัฒนธรรมกับธรรมชาติออกจากกันอย่างชัดเจน

ดังที่ ดารินทร์ ประดิษฐ์ทัศนีย์ [14] ที่ได้กล่าวถึงงานเขียนเรื่อง Ishmael: An Adventure of the Mind and Spirit ของ Daniel Quinn ไว้ว่า “ตัวบท “Ishmael ใช้ฉากที่เน้นสภาวะการถูกกักขังของสัตว์ สถานที่ที่ได้รับการกล่าวถึงบ่อย ๆ คือสถานที่จัดแสดงสัตว์และสวนสัตว์ ซึ่งนับได้ว่าเป็นสถาบันทางวัฒนธรรมที่ยอมรับ การแยกสัตว์ออกจากสภาพแวดล้อมและส่งเสริมการกักขังสัตว์ไว้เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ความเพลิดเพลิน การศึกษา หรือการทดลองทางวิทยาศาสตร์” แต่หากมองอีก ตัวละครสัตว์ในเรื่อง The Call of the Wild ของ Jack London อาจกล่าวได้ว่า บ๊ี้มีความแตกต่างจากอิชมาเอลอย่างน่าสนใจ กล่าวคือ เมื่อบ๊ี้อาศัยอยู่ในบ้านของผู้พิพากษานั้นก็คือการตกอยู่ภายใต้อารยธรรมของมนุษย์ เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ ในรูปแบบของสัตว์เลี้ยง แต่บ๊ี้ได้รับการยกสิทธิของสัตว์ให้สูงขึ้นเท่าเทียมมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นในฐานะเพื่อน ของมนุษย์หรือผู้ปกป้องดูแลมนุษย์ และเมื่อบ๊ี้ถูกนำไปขายและใช้ชีวิตตามธรรมชาติ นั่นคือการปลดปล่อย สัตว์ให้กลับคืนสู่สัจจตามธรรมชาติ แม้จะมีความโหดเหี้ยมตามสัจจตามธรรมชาติดั้งเดิมแล้ว แต่ก็ยังความเป็น อารยะแบบสัตว์เมือง คือความเจ้าเล่ห์แบบสัตว์ป่าเพื่อความอยู่รอด และความฉลาดหลักแหลมแบบสัตว์เมือง เพื่อความเป็นผู้นำอย่างสมบูรณ์

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement)

บทความวิจัยนี้มาจากโครงการ “สัตว์ศึกษาในนวนิยายเรื่อง The Call of the Wild ของ Jack London” โดยได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณรายได้ ปีงบประมาณ 2567 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และผ่านการรับรองมาตรฐานจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แล้ว (รหัสโครงการ : HEC-02-67-008) โดยคณะ อนุกรรมการจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น วันที่ 13 มีนาคม 2567 และขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ นัยพรม ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจทาน และให้คำแนะนำ

References

- [1] Sivasariyanon, V. (2001). *Literary and Literary Criticism*. Dhammachata. (In Thai)
- [2] Sangkhanpanthanon, T. (2017). “chai phiang sat deratchan”: Animal studies from an Ecocriticism.” in *Theories and Criticism of Art from the Perspective of Thai Scholars*. Nakorn. (In Thai)
- [3] London, J. (1903). *The Call of the Wild*. <https://www.ibiblio.org/ebooks/London/Call%20of%20Wild.pdf>
- [4] London, J. (2022). *The Call of the Wild*. (Translated by Bunyakul-Dannakin, K.). Arrow. (In Thai)
- [5] Bartes, R. (2015). *Mythologies*. (Translated by Angkasirisap, W.). Kobfai Publishing Project is a part of the Foundation for Democracy and Development studies (FDDS). (In Thai)
- [6] Garrard, G. (2012). *Ecocriticism*. New York: Routledge.
- [7] Kinsley, K. (2008). *Ecology and Religion: Ecological Spirituality in Cross-Cultural Perspective*. (Translated by Supamantra, L.). Plan Printing. (In Thai)

- [8] Sahlins, M. (2019). The Western illusion of human nature, (Translated by Kitirianglarp, K. & Kantha, P.). Illumination Edition. (In Thai)
- [9] Kitirianglarp, K., Kantha, P. (2024). The World of Diverse Species: Sensory, Ethics, and Coexistence. Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Centre (Public Organization). (In Thai)
- [10] Gray, J. (2020). STRAW DOGS: Thoughts on humans and other animals. (Translated by Chotiphatphaisal, N. & Thammaan, C). Parbpim Printing. (In Thai)
- [11] Johnson, J. (2009). The Philosophy of the Animal in 20th Century Literature. Doctoral Dissertation, Faculty of the Dorothy F. Schmidt College of Arts & Letters in Partial Fulfillment of the Requirements, Florida Atlantic University.
- [12] Chulphongsathorn, G. (2019). Still the Water: The Transnational Ecocinema of Naomi Kawase and a Critique from the Critical Animal Studies Perspective. in *The arts integration industry: literature, screen culture, and the journey across media*. Prasannam, N. (editor). Contemporary Art Promotion Fund, Office of Contemporary Art and Culture, Ministry of Culture. (In Thai)
- [13] Pradittatsanee, D. (2016). Reconstructing the illusion behind the grandeur of “humanity.” In Ishmael: An Adventure of the Mind and Spirit of Daniel Quinn. In *Examining environmental issues through the lens of contemporary American literature*. Chulalongkorn University. (In Thai)
- [14] Panha, M. (2016). The Woman and the Dragon: Dinosaur, New Woman, and Degeneration Anxiety in The Lair of the White Worm by Bram Stoker. In *Thammasat Journal of History*. 3(2). 225-304.